

ปกิณกะ

ต้นทุนบริการยานพาหนะของโรงพยาบาล พระปกเกล้า

ปาหนัน กนกวงศ์นุวัฒน์ กศ.ม., ส.ม.*

โรงพยาบาลพระปกเกล้าเป็นโรงพยาบาลศูนย์ ขนาด 733 เตียง ให้บริการรักษาพยาบาลแก่ผู้ป่วยใน จังหวัดจันทบุรีและจังหวัดใกล้เคียง ในการดำเนินงานของโรงพยาบาลนั้น มีความจำเป็นที่จะต้องใช้จ่ายยานพาหนะเพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่าง ๆ ได้แก่ รถพยาบาลสำหรับรับผู้ป่วยฉุกเฉินจุดที่เกิดเหตุ ส่งผู้ป่วยไปรับการรักษาต่อยังโรงพยาบาลเฉพาะโรค ออกหน่วยแพทย์เคลื่อนที่ ออกหน่วยเวชศาสตร์ชุมชน เยี่ยมผู้ป่วยที่บ้าน ออกหน่วยรับบริจาคโลหิต รับส่งเอกสารและการเงินในจังหวัด ออกหน่วยร่วมกิจกรรมของจังหวัด รับส่งบริหาร และเจ้าหน้าที่ของโรงพยาบาลไปประชุม อบรม สัมมนา โรงพยาบาลพระปกเกล้ามีรถพยาบาลฉุกเฉิน จำนวน 5 คัน และมีรถตู้ จำนวน 7 คัน รถกระบะและรถแวน จำนวน 4 คัน มีพนักงานขับรถยนต์ จำนวน 8 คน มีอัตราการใช้รถยนต์เฉลี่ยวันละ 7-8 คัน และมีค่าใช้จ่ายในการเติมน้ำมัน ค่าซ่อมบำรุงรักษารถยนต์ และอื่น ๆ ดังนั้น จึงศึกษาต้นทุนการให้บริการยานพาหนะของโรงพยาบาลเพื่อลดต้นทุนบางส่วนที่ไม่จำเป็น และนำไปประกอบการพิจารณาการถ่ายโอนภารกิจบางส่วนให้เอกชนดำเนินการต่อไป

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

เพื่อศึกษาต้นทุนการให้บริการยานพาหนะของ

โรงพยาบาลพระปกเกล้า ในเดือนมกราคม-มีนาคม พ.ศ. 2547

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการกำหนดราคาค่าบริการยานพาหนะของโรงพยาบาล
2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบต้นทุนบริการยานพาหนะประเภทต่างๆของโรงพยาบาล
3. เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการพิจารณาถ่ายโอนบริการยานพาหนะบางส่วนให้เอกชนดำเนินการ

ข้อตกลงเบื้องต้น

1. ต้นทุนค่าแรง (labor cost) หมายถึง ค่าแรงของพนักงานขับรถยนต์เท่านั้น มิได้รวมถึงบุคลากรอื่นที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการยานพาหนะหรือพยาบาลที่ให้การดูแลรักษาผู้ป่วยฉุกเฉินขณะอยู่บนรถพยาบาล
2. ต้นทุนค่าวัสดุ (material cost) หมายถึง ต้นทุนค่าวัสดุที่เป็นน้ำมันเชื้อเพลิง น้ำมันเครื่อง และค่าซ่อมรถยนต์เท่านั้น การศึกษาครั้งนี้ไม่ได้ค่าวัสดุสำนักงานและค่าวัสดุสิ้นเปลืองอื่น ๆ มาคิดเป็นต้นทุน
1. ต้นทุนค่าลงทุน (capital cost) หมายถึง ค่าเสื่อมราคาของรถยนต์ กำหนดอายุการใช้งาน 5 ปี

* ฝ่ายบริหารงานทั่วไป โรงพยาบาลพระปกเกล้า จังหวัดจันทบุรี

ซึ่งมีจำนวน 3 คัน รถยนต์ที่เหลืออีก 15 คัน เป็นรถยนต์ที่อายุการใช้งานเกิน 5 ปี แต่สภาพยังใช้งานได้ ถือว่าไม่มีมูลค่า การศึกษาครั้งนี้ไม่ได้นำมูลค่าของสำนักงานที่ทำการงานยานพาหนะ มาคำนวณเป็นต้นทุน

2. รถพยาบาลฉุกเฉิน(ambulance) หมายถึง รถยนต์ที่มีอุปกรณ์ช่วยชีวิตผู้ป่วย จะเดินทางไปพร้อมกับพยาบาล เมื่อได้รับแจ้งว่ามีอุบัติเหตุเกิดขึ้นและมีผู้ได้รับบาดเจ็บ ในการไปรับผู้ป่วย ณ จุดที่เกิดเหตุ นั้น อาจจะไปรับผู้ป่วยทันทีหรือไม่ทันทีตาม แต่จะนำมาคำนวณเป็นต้นทุนทุกครั้ง

คำนิยามศัพท์

1. เงินเดือน ของพนักงานขับรถยนต์ ซึ่งเป็นลูกจ้างประจำ จำนวน 7 คน และลูกจ้างชั่วคราว จำนวน 1 คน หมายถึง เงินที่จ่ายให้แก่ลูกจ้างของส่วนราชการ มีอัตรากำหนดไว้แน่นอนในบัญชีถือจ่ายค่าจ้างประจำที่กรมบัญชีกลางได้ตรวจสอบยืนยันว่าถูกต้อง และรวมตลอดถึงเงินที่กระทรวงการคลังกำหนดให้จ่ายในลักษณะค่าจ้างประจำ

2. ค่าตอบแทน หมายถึง เงินที่จ่ายตอบแทนให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานให้กับสถานบริการสุขภาพ ที่ได้รับคำสั่ง หรือได้รับมอบหมายเป็นลายลักษณ์อักษร ให้ปฏิบัติงานในหน่วยบริการหรือนอกหน่วยบริการ เพื่อให้บริการ ทั้งในและนอกเวลาราชการ ปัจจุบันถูกรวมเป็นค่าตอบแทนการปฏิบัติงานตามผลงาน

3. ค่าวัสดุ (material Cost) ประกอบด้วย ค่าใช้สอยและซ่อมแซม ค่าสาธารณูปโภค ค่าไฟฟ้า ค่าน้ำประปา ค่าโทรศัพท์ ค่าโทรสาร ค่าวัสดุทั่วไป ค่าวัสดุงานบ้านงานครัว ค่าวัสดุสำนักงาน ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง และรายจ่ายอื่น ๆ

4. ค่าลงทุน (capital cost) คิดเป็นค่าเสื่อมราคาของครุภัณฑ์ และ อาคารสิ่งก่อสร้าง คิดค่าเสื่อมราคาตามวิธีเส้นตรง คือ ค่าเสื่อมราคา = ราคา ณ ปีที่ซื้อ/อายุการใช้งาน โดยทั่วไป ครุภัณฑ์คอมพิวเตอร์ มีอายุการใช้งาน 3 ปี ครุภัณฑ์ไฟฟ้ามีอายุการใช้งาน 5 ปี ครุภัณฑ์วิทยาศาสตร์การแพทย์มีอายุการใช้งาน

ใช้งาน 5 ปี อาคารสิ่งก่อสร้างมีอายุการใช้งาน 20 ปี

5. ค่าเสื่อมราคา หมายถึง การปันส่วนมูลค่าเสื่อมสภาพของสินทรัพย์อย่างมีระบบตลอดอายุการใช้งานที่ประมาณไว้ (ใช้คือวิธีเส้นตรง) ส่วนราชการให้ระบบอายุการใช้งานของสินทรัพย์อย่างมีประสิทธิภาพที่ส่วนราชการได้เลือกกำหนดภายใต้หลักเกณฑ์ที่กระทรวงการคลังประกาศ และ มูลค่าสุทธิ หมายถึง มูลค่าทรัพย์สินหลังจากหักค่าเสื่อมราคาตั้งแต่ปีที่เริ่มใช้ทรัพย์สินจนถึงปัจจุบัน

รูปแบบการวิจัย

เป็นการศึกษาเชิงพรรณนา(descriptive study) โดยการเก็บข้อมูลไปข้างหน้า (prospective study) 3 เดือน ตั้งแต่เดือนมกราคม ถึงเดือนมีนาคม พ.ศ. 2547 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือแบบบันทึกคำตอบแทนและค่าน้ำมันเชื้อเพลิง สมุดเบิกน้ำมันเชื้อเพลิง และสมุดบันทึกสถิติการใช้รถยนต์ ดังนี้

1. แบบบันทึกคำตอบแทนและค่าน้ำมันเชื้อเพลิง ประกอบด้วยรายการดังนี้ คือ วันที่ หมายเลขทะเบียนรถยนต์ จำนวนเงิน ค่าตอบแทน(เบี้ยเลี้ยง) ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง สถานที่เดินทางไป ชื่อพนักงานขับรถยนต์ โดยพนักงานขับรถยนต์เป็นผู้ลงรายการ และหัวหน้างานยานพาหนะเป็นผู้ตรวจสอบความถูกต้อง

2. สมุดเบิกน้ำมันเชื้อเพลิง ประกอบด้วย รายการดังนี้ คือ วันที่ หมายเลขทะเบียนรถยนต์ ประเภทน้ำมันเชื้อเพลิง จำนวนลิตร ผู้เบิก ผู้อนุมัติ รวบรวมและจำแนกตามประเภทการให้บริการยานพาหนะ

3. สมุดบันทึกสถิติการใช้รถยนต์ เป็นสมุดประจำรถยนต์ทุกคัน ประกอบด้วยรายการดังนี้ คือ วันที่ หมายเลขไมล์รถยนต์ที่ไปและกลับ จำนวนน้ำมันเชื้อเพลิงที่เติม สถานที่เดินทางไป ชื่อพนักงานขับรถยนต์ รวบรวมและจำแนกตามประเภทการให้บริการยานพาหนะ และใช้ข้อมูลการรับส่งผู้ป่วยจากกลุ่มงานอุบัติเหตุและนิติเวชวิทยา ร่วมด้วย

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ต้นทุนบริการยานพาหนะของโรงพยาบาล โดยใช้โปรแกรม excel นำต้นทุนค่าใช้จ่ายทั้งหมด ซึ่งได้จากการเก็บข้อมูลต้นทุนค่าแรง ต้นทุนค่าวัสดุ และต้นทุนค่าลงทุนของงานบริการยานพาหนะหารด้วย ระยะทางการใช้รถยนต์ (กิโลเมตร) ในช่วงเวลาเดียวกันคือ เดือนมกราคม-มีนาคม พ.ศ. 2547 จะได้ต้นทุนบริการยานพาหนะของโรงพยาบาล ดังสูตรการคำนวณ

ต้นทุนบริการยานพาหนะ

= ต้นทุนค่าใช้จ่ายทั้งหมด(ค่าแรง+ค่าวัสดุ+ค่าลงทุน)

ระยะทางการใช้รถยนต์(กิโลเมตร)

ผลการวิจัย

ผลการวิจัย พบว่าปริมาณการให้บริการยานพาหนะของโรงพยาบาลพระปกเกล้า ตั้งแต่เดือนมกราคม ถึงเดือนมีนาคม พ.ศ. 2547 มีผู้มาใช้บริการทั้งสิ้น 1,681 เที่ยว เป็นระยะทาง 89,301 กิโลเมตร เฉลี่ยระยะทาง 53.12 กิโลเมตรต่อเที่ยว จำแนกเป็นการรับส่งผู้เดินทางไปนอกจังหวัดจันทบุรี 70,739 กิโลเมตร คิดเป็นร้อยละ 79.21 เป็นการส่งผู้ป่วยไปรับ

การรักษาต่อที่กรุงเทพฯ 7,065 กิโลเมตร คิดเป็นร้อยละ 7.91 เป็นการรับส่งเอกสารและการเงินภายในจังหวัดจันทบุรี 4,119 กิโลเมตร คิดเป็นร้อยละ 4.61 เป็นรถพยาบาลฉุกเฉิน 7,629 กิโลเมตร คิดเป็นร้อยละ 2.94 เป็นการออกหน่วยแพทย์เคลื่อนที่และรับบริจาคโลหิต 2,306 กิโลเมตร คิดเป็นร้อยละ 2.58 เป็นการส่งผู้ป่วยกลับไปรักษาที่โรงพยาบาลชุมชน 1,615 กิโลเมตร คิดเป็นร้อยละ 1.81 และเป็นการรับ-ส่งงานกุศล งานพิธีการร่วมกิจกรรมของจังหวัด 828 กิโลเมตร คิดเป็นร้อยละ 0.93 ตามลำดับ ดังแสดงในตารางที่ 1

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลตั้งแต่เดือนมกราคม ถึงเดือนมีนาคม พ.ศ. 2547 พบว่าต้นทุนค่าแรง รวมทั้งสิ้น 230,095.00 บาท จำแนกเป็นเงินเดือนของพนักงานขับรถ 198,540.00 บาท คิดเป็นร้อยละ 86.29 และเป็นค่าตอบแทน 31,555.00 บาท คิดเป็นร้อยละ 13.71 ดังแสดงในตารางที่ 2

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลตั้งแต่เดือนมกราคม - มีนาคม 2547 พบว่าต้นทุนค่าวัสดุ รวมทั้งสิ้น 365,519.66 บาท จำแนกค่าน้ำมันเชื้อเพลิงที่เบิกจากโรงพยาบาลที่ผู้ไปอบรมเบิกจ่าย และรถรับส่งผู้ป่วยไปรักษาต่อเบิกเพิ่มเติม เป็นเงิน 217,788.92 บาท คิดเป็นร้อยละ 59.58

ตารางที่ 1 ปริมาณการให้บริการยานพาหนะของโรงพยาบาลพระปกเกล้า เดือนมกราคม ถึงเดือนมีนาคม พ.ศ. 2547

ประเภทบริการ	จำนวน (เที่ยว)	ระยะทาง (กม.)	ระยะทางเฉลี่ย (กม./เที่ยว)	ร้อยละของ ระยะทาง
1. รับ-ส่งเจ้าหน้าที่ไปอบรมที่ กทม.และอื่นๆ	130	70,739	544.15	79.21
2. ส่งผู้ป่วยไปรักษาต่อที่ กทม. และอื่นๆ	15	7,065	471.00	7.91
3. รับ-ส่งเอกสารและเงินในจังหวัดจันทบุรี	1,399	4,119	2.94	4.61
4. รถพยาบาลฉุกเฉิน	83	2,629	31.67	2.94
5. ออกหน่วยแพทย์เคลื่อนที่ รับบริจาคโลหิตฯ	22	2,306	104.82	2.58
6. ส่งผู้ป่วยกลับโรงพยาบาลชุมชน	17	1,615	95.00	1.81
7. รับ-ส่งงานกุศล งานพิธีการ กิจกรรมอื่นๆ	15	828	55.20	0.93
เฉลี่ย	1,681	89,301	53.12	100.00

ค่าน้ำมันเครื่อง 5,895.00 บาท คิดเป็นร้อยละ 1.61
 ค่าซ่อมบำรุงรถยนต์ 126,924.48 บาท คิดเป็นร้อยละ 34.72 และเป็นค่าประกันอุบัติเหตุตามพระราชบัญญัติ
 การขนส่งจรรยาจร 14,911.26 บาท คิดเป็นร้อยละ 4.08
 ดังแสดงในตารางที่ 3

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลตั้งแต่เดือนมกราคม
 ถึงเดือนมีนาคม พ.ศ. 2547 พบว่าต้นทุนค่าเสื่อมราคา
 ของยานพาหนะ 17 คัน มีรถยนต์ที่ยังไม่หมดอายุการ
 ใช้งาน 4 คัน รวมค่าเสื่อมราคาทั้งสิ้น 458,000.00 บาท
 ต่อปี คิดเป็นค่าเสื่อมราคาในช่วงเดือนมกราคม-มีนาคม
 พ.ศ.2547 เป็นเงิน 114,500.00 บาท ดังแสดงในตารางที่ 4
 เมื่อนำข้อมูลต้นทุนตั้งแต่เดือนมกราคม - มีนาคม

พ.ศ.2547 มารวมกัน พบว่าต้นทุนค่าแรง ต้นทุนค่าวัสดุ
 และต้นทุนค่าเสื่อมราคา รวมทั้งสิ้น 710,114.66 บาท
 จำแนกเป็นต้นทุนค่าแรงของพนักงานขับรถยนต์ที่
 ประกอบด้วยเงินเดือนค่าเบี้ยเลี้ยงและค่าตอบแทนเป็นเงิน
 230,095.00 บาท คิดเป็นร้อยละ 32.40 ต้นทุนค่าวัสดุที่
 ประกอบด้วย ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง ค่าประกันอุบัติเหตุ
 รถยนต์และค่าซ่อมแซมรถยนต์ เป็นเงิน 365,519.66 บาท
 คิดเป็นร้อยละ 51.47 และต้นทุนค่าเสื่อมราคาของรถยนต์
 114,500 บาท คิดเป็นร้อยละ 16.12

เมื่อนำข้อมูลการใช้ยานพาหนะ ระยะทาง
 หน่วยเป็นกิโลเมตรจากตารางที่ 1 มาคำนวณตามสูตร
 การหาต้นทุนร่วมกับข้อมูลต้นทุนรวมในตารางที่ 5 โดย

ตารางที่ 2 ต้นทุนค่าแรงของงานบริการยานพาหนะ โรงพยาบาลพระปกเกล้า เดือนมกราคม ถึงเดือนมีนาคม
 พ.ศ. 2547

เดือน	เงินเดือน(บาท)	ค่าตอบแทน(บาท)	รวม(บาท)
มกราคม	66,180.00	12,875.00	79,055.00
กุมภาพันธ์	66,180.00	9,000.00	75,180.00
มีนาคม	66,180.00	9,680.00	75,860.00
รวม	198,540.00	31,555.00	230,095.00
ร้อยละของค่าแรง	86.29	13.71	100.00

ตารางที่ 3 ต้นทุนค่าวัสดุของงานบริการยานพาหนะ โรงพยาบาลพระปกเกล้า เดือนมกราคม ถึงเดือนมีนาคม
 พ.ศ. 2547

เดือน	ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง (บาท)	ค่าน้ำมันเครื่อง (บาท)	ค่าซ่อมบำรุง (บาท)	ค่าประกัน (บาท)	รวม (บาท)
มกราคม	50,338.52	655.00	32,147.00	4,970.42	88,111.02
กุมภาพันธ์	69,322.76	4,585.00	22,553.95	4,970.42	101,432.13
มีนาคม	98,127.64	655.00	72,223.45	4,970.42	175,976.51
รวม	217,788.92	5,895.00	126,924.48	14,911.26	365,519.66
ร้อยละของค่าวัสดุ	59.58	1.61	34.72	4.08	100.00

ตารางที่ 4 ต้นทุนค่าเสื่อมราคาของงานบริการยานพาหนะ โรงพยาบาลพระปกเกล้า เดือนมกราคมถึงเดือนมีนาคม พ.ศ. 2547

หมายเลขทะเบียน ยานพาหนะ	ปีที่ซื้อ วัน/เดือน/ปี	ราคาซื้อ (บาท)	ค่าเสื่อมราคา (บาท)
นก 5263 จบ	12 มค.2542	600,000.00	120,000.00
กค 2705 จบ	12 มค.2542	390,000.00	78,000.00
นข 365 จบ	12 กค.2542	700,000.00	140,000.00
นก 3884 จบ	12 มค.2542	600,000.00	120,000.00
รวมค่าเสื่อมราคา /ปี			458,000.00
รวมค่าเสื่อมราคา/ 3 เดือน			114,500.00

ใช้ระยะทาง(กิโลเมตร) เป็นเกณฑ์ในการปันส่วนกระจายต้นทุน จะพบว่าต้นทุนรวมของบริการยานพาหนะเป็นเงิน 710,114.67 บาท โดยต้นทุนสูงสุดเป็นต้นทุนรถรับ-ส่งผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ไปประชุมอบรมที่กรุงเทพมหานครและจังหวัดอื่นๆ เป็นเงิน 562,511.07 บาท รองลงมาเป็นต้นทุนรถส่งผู้ป่วยไปรักษาต่อที่กรุงเทพฯเป็นเงิน 56,180.33 บาท ต้นทุนรถรับ-ส่งเอกสารและการเงินในจังหวัดเป็นเงิน 32,753.97 บาท ต้นทุนรถพยาบาลฉุกเฉิน เป็นเงิน 20,905.61 บาท ต้นทุนรถออกหน่วยแพทย์เคลื่อนที่และรับบริจาคโลหิตเป็นเงิน 18,337.13 บาท ต้นทุนรถส่งผู้ป่วยกลับไปรักษาที่โรงพยาบาลชุมชน เป็นเงิน 12,842.36 บาท และต่ำสุดเป็นต้นทุนรถรับ-ส่งเจ้าหน้าที่ไปร่วมงานการกุศล งานพิธีการและกิจกรรมของจังหวัดจันทบุรี เป็นเงิน 6,584.19 บาท ตามลำดับ ดังแสดงในตารางที่ 5

เมื่อนำข้อมูลการใช้ยานพาหนะ จำนวนเที่ยว

ตารางที่ 5 ต้นทุนรวมของงานบริการยานพาหนะแยกตามประเภทบริการ เดือนมกราคมถึงเดือนมีนาคม พ.ศ. 2547

ประเภทบริการยานพาหนะ	ต้นทุนค่าแรง (บาท)	ต้นทุนค่าวัสดุ (บาท)	ต้นทุนค่าเสื่อม ราคา(บาท)	ต้นทุนรวม (บาท)
1. รับ-ส่งเจ้าหน้าที่ไปอบรมที่กทม. อื่น ๆ	182,267.73	289,543.18	90,700.00	562,511.07
2. ส่งผู้ป่วยไปรักษาต่อที่ กทม. และอื่น ๆ	18,203.84	28,917.89	9,059.00	56,180.33
3. รับ-ส่งเอกสาร/เงินในจังหวัดจันทบุรี	10,613.11	16,859.56	5,281.00	32,753.97
4. รถพยาบาลฉุกเฉิน	6,773.94	10,760.81	3,371.00	20,905.61
5. ออกหน่วยแพทย์เคลื่อนที่ บริจาคโลหิต	5,941.69	9,438.73	2,957.00	18,337.13
6. ส่งผู้ป่วยกลับโรงพยาบาลชุมชน	4,161.25	6,610.39	2,071.00	12,842.36
7. รับ-ส่งงานกุศล งานพิธีการ กิจกรรมอื่น	2,133.44	3,389.10	1,062.00	6,584.19
ต้นทุนรวม(บาท)	230,095.00	365,519.66	114,500.00	710,114.66
ร้อยละของต้นทุน	32.40	51.47	16.12	100.00

จากตารางที่ 1 มาคำนวณตามสูตรการหาต้นทุนร่วมกับข้อมูลต้นทุนรวมในตารางที่ 5 โดยใช้จำนวนเที่ยว เป็นเกณฑ์ในการปันส่วน จะพบว่าต้นทุนเฉลี่ยของบริการยานพาหนะของโรงพยาบาล 422.44 บาทต่อเที่ยว โดยต้นทุนสูงสุดเป็นต้นทุนรถรับ-ส่งผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ไปประชุม อบรมที่กรุงเทพมหานครและจังหวัดอื่น ๆ เป็นเงิน 4,327.01 บาทต่อเที่ยว รองลงมาเป็นต้นทุนรถส่งผู้ป่วยไปรักษาต่อที่กรุงเทพฯ เป็นเงิน 3,745.36 บาทต่อเที่ยว ต้นทุนรถออกหน่วยแพทย์เคลื่อนที่และรับบริจาคโลหิตเป็นเงิน 833.51 บาทต่อเที่ยว ต้นทุนรถส่งผู้ป่วยกลับไปรักษาที่โรงพยาบาลชุมชน เป็นเงิน 755.43 บาทต่อเที่ยว ต้นทุนรถรับ-ส่งเจ้าหน้าที่ไปร่วมงานการกุศล งานพิธีการและกิจกรรมของจังหวัดจันทบุรี เป็นเงิน 438.95 บาทต่อเที่ยว ต้นทุนรถพยาบาลฉุกเฉิน เป็นเงิน 251.87 บาทต่อเที่ยว และต่ำสุดเป็นต้นทุนรถรับ-ส่งเอกสารและการเงินในจังหวัดเป็นเงิน 23.41 บาทต่อเที่ยว ตามลำดับ ดังแสดงในตารางที่ 6

สรุปผลการวิจัย

ผลการศึกษาด้านต้นทุนการบริการยานพาหนะของโรงพยาบาลพระปกเกล้า ในช่วงเดือนมกราคมถึงเดือนมีนาคม พ.ศ. 2547 พบว่าต้นทุนเฉลี่ยเป็นจำเงิน 422.44 บาทต่อเที่ยว(รวมไป-กลับ) หรือ 7.95 บาทต่อกิโลเมตร โดยใช้ระยะทางหน่วยเป็นกิโลเมตรเป็นเกณฑ์ในการกระจายต้นทุน ต้นทุนสูงสุดเป็นบริการรถรับ-ส่งผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ไปประชุม อบรมที่กรุงเทพมหานครและจังหวัดอื่น ๆ 4,327.01 บาทต่อเที่ยว รองลงมาเป็นต้นทุนรถส่งผู้ป่วยไปรักษาต่อที่กรุงเทพฯ เป็นเงิน 3,745.36 บาทต่อเที่ยว ต้นทุนรถออกหน่วยแพทย์เคลื่อนที่และรับบริจาคโลหิตเป็นเงิน 833.51 บาทต่อเที่ยว ต้นทุนรถส่งผู้ป่วยกลับไปรักษาที่โรงพยาบาลชุมชน เป็นเงิน 755.43 บาทต่อเที่ยว ต้นทุนรถรับ-ส่งเจ้าหน้าที่ไปร่วมงานการกุศล งานพิธีการและกิจกรรมของจังหวัดจันทบุรี เป็นเงิน 438.95 บาทต่อเที่ยว ต้นทุนรถพยาบาลฉุกเฉิน เป็นเงิน 251.87 บาทต่อเที่ยว และต่ำสุดเป็นต้นทุนรถรับ-ส่งเอกสารและการเงินในจังหวัด

ตารางที่ 6 ต้นทุนต่อหน่วยงานบริการยานพาหนะประเภทต่าง ๆ ของโรงพยาบาลพระปกเกล้า เดือนมกราคม ถึงเดือนมีนาคม พ.ศ. 2547

ประเภทบริการยานพาหนะ	ต้นทุน ค่าแรง (บาท/เที่ยว)	ต้นทุน ค่าวัสดุ (บาท/เที่ยว)	ต้นทุน ค่าเสื่อมราคา (บาท/เที่ยว)	ต้นทุน (บาท/เที่ยว)
1. รับ-ส่งเจ้าหน้าที่ไปอบรมที่กทม. อื่น ๆ	1,402.06	2,227.26	698.00	4,327.01
2. ส่งผู้ป่วยไปรักษาต่อที่ กทม. และอื่น ๆ	1,213.59	1,927.86	603.91	3,745.36
3. รับ-ส่งเอกสาร/เงินในจังหวัดจันทบุรี	7.59	12.05	3.78	23.41
4. รถพยาบาลฉุกเฉิน	81.61	129.65	40.61	251.87
5. ออกหน่วยแพทย์เคลื่อนที่ บริจาคโลหิต	270.08	429.03	134.40	833.51
6. ส่งผู้ป่วยกลับโรงพยาบาลชุมชน	244.78	388.85	121.81	755.43
7. รับ-ส่งงานกุศล งานพิธีการ กิจกรรมอื่น	142.23	225.94	70.78	438.95
ต้นทุนเฉลี่ย(บาท/เที่ยว)	136.88	217.44	68.11	422.44
ร้อยละของต้นทุนเฉลี่ย	32.40	51.47	16.12	100.00

เป็นเงิน 23.41 บาทต่อเที่ยว

เปรียบเทียบต้นทุนการบริการยานพาหนะของโรงพยาบาลพระปกเกล้าที่ให้บริการรับ-ส่งเจ้าหน้าที่เดินทางไป-กลับกรุงเทพฯ 4,327.01 บาทต่อเที่ยว(ไป-กลับ) กับต้นทุนบริการรถรับ-ส่งของเอกชนที่ประเมินราคาเหมาจ่าย 3,000 บาทต่อเที่ยว(ไป-กลับ) พบว่าต้นทุนการบริการยานพาหนะของโรงพยาบาลพระปกเกล้าสูงกว่าต้นทุนบริการรถรับ-ส่งของเอกชนประมาณ 1,327 บาทต่อเที่ยวไปและกลับ การจ้างรถบริการรับ-ส่งเอกชนนั้นสามารถทำได้ 2 วิธี ได้แก่ การว่าจ้างแบบเหมาจ่ายรายวันคือ รวมค่ารถ ค่าแรง ค่าน้ำมันและค่าทางด่วน ในราคา 3,000 บาทต่อวัน หรือจ้างเหมารวมค่ารถและค่าจ้างคนขับ ในราคา 1,500 บาท ต่อวัน ค่าน้ำมันเชื้อเพลิงและค่าทางด่วนแยกต่างหากตามที่จ่ายจริง

วิจารณ์

1. ต้นทุนการบริการยานพาหนะของโรงพยาบาลพระปกเกล้า สูงเนื่องจากต้นทุนค่าแรงของพนักงานขับรถยนต์บรรจุนักในตำแหน่งลูกจ้างประจำ 7 ตำแหน่ง และลูกจ้างชั่วคราว 1 คน ต้นทุนค่าน้ำมันเชื้อเพลิงมีราคาแพงตามราคาน้ำมันดิบในตลาดโลก น้ำมันดีเซลหมุนเร็วราคาดลิตรละ 14.71 บาท น้ำมันเบนซินออกเทน 91 ราคาดลิตรละ 16.31 บาท และน้ำมันเบนซินออกเทน 95 ราคาดลิตรละ 17.11 บาท ดังนั้นระยะทางยิ่งไกลค่าน้ำมันจะยิ่งสูงตามไปด้วย และต้นทุนค่าเสื่อมราคาของรถยนต์ของโรงพยาบาลโดยเฉพาะรถพยาบาลฉุกเฉินมีราคาประมาณ 1,422,000.00 - 2,500,000.00 บาทต่อคัน รถยนต์ตู้ราคาประมาณ 530,000.00 - 700,000.00 บาทต่อคัน และรถกระบะราคาประมาณ 387,000.00 - 390,000.00 บาทต่อคัน และคิดอายุการใช้งาน 5 ปี ตามเกณฑ์ของกรมบัญชีกลางกระทรวงการคลัง จึงทำให้ต้นทุนการบริการยานพาหนะสูงกว่าเอกชน

2. บริการยานพาหนะที่โรงพยาบาลควรดำเนินการเอง ต้องตอบสนองบทบาทภารกิจหลักของโรงพยาบาลรัฐ ที่เอกชนไม่สามารถให้บริการได้ เช่น

ออกหน่วยบริการฉุกเฉิน การให้บริการเยี่ยมบ้าน การออกหน่วยแพทย์เคลื่อนที่ การรับบริจาคโลหิต การให้บริการสาธารณะต่าง ๆ บริการเอกสารและการเบิกจ่ายเงิน และภารกิจที่สำคัญรองลงมาได้แก่ การการรับส่งผู้เดินทางไปประชุม อบรมนั้นสามารถให้เอกชนดำเนินการได้ ด้วยต้นทุนที่ต่ำกว่า

3. การลดต้นทุนการให้บริการยานพาหนะสามารถทำได้โดยการจัดรอบเวลาบริการรถเพื่อให้หลาย ๆ หน่วยงานเดินทางไปด้วยกันในเส้นทางบริการร่วม เพื่อความคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด

4. การนำข้อมูลต้นทุนไปประกอบการพิจารณาจ้างรถบริการรับ-ส่งของเอกชนนั้น ต้องคำนึงถึงความปลอดภัยของผู้ใช้บริการที่เป็นผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ของโรงพยาบาล รถบริการรับ-ส่งของเอกชนต้องมีสภาพดีพร้อมใช้งาน มีประกันภัย ผู้ขับที่มีสุขภาพดี พฤติกรรมน่าไว้วางใจ และมีประสบการณ์ในการขับขี่ยานพาหนะ และต้องคำนึงถึงความคุ้มค่าคุ้มกันไปด้วย

ข้อเสนอแนะ

1. การศึกษาต้นทุน ควรทำทุกปีอย่างต่อเนื่องเพื่อใช้เปรียบเทียบกัน และสามารถมองเห็นแนวโน้มทิศทางการเปลี่ยนแปลงในอนาคต เพราะต้นทุนเป็นข้อมูลทางเศรษฐศาสตร์ ซึ่งจะเปลี่ยนแปลงไปตามเวลาตามเสถียรภาพของค่าเงินบาท ตามสภาพเศรษฐกิจสังคมและปัจจัยต่าง ๆ

2. การศึกษาต้นทุนโดยเก็บข้อมูลไปข้างหน้าจะได้ข้อมูลที่ถูกต้อง ครบถ้วน และน่าเชื่อถือมากกว่าการเก็บข้อมูลย้อนหลัง และผู้วิจัยสามารถกำหนดขอบเขตในส่วนของข้อมูลที่ต้องการได้

3. การศึกษาต้นทุนการให้บริการที่มีลักษณะงานเหมือนกัน ถ้าสามารถเปรียบเทียบกับหน่วยงานอื่น ๆ ได้น่าจะเป็นผลดี แต่ควรกำหนดวิธีการศึกษาการเก็บข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูลที่เป็นมาตรฐานเดียวกันได้ และควรเป็นการศึกษาเปรียบเทียบรายปีอาจเป็น 1-3 ปี เพื่อจะได้ข้อมูลที่ถูกต้องและเห็นแนวโน้มที่ชัดเจนยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

1. กิตติ บุญนาค. กลยุทธ์การบริหารการเงินและการตลาดสำหรับนักบริหารไทย. กรุงเทพมหานคร: เอส แอนด์ จี กราฟฟิค, 2544.
2. ชัยณรงค์ เชษฐโชติศักดิ์. ดันทุนต่อหน่วยบริการปี 2541 โรงพยาบาลขอนแก่น. ขอนแก่น : ศิริภักดิ์ ออฟเซ็ท, 2543.
3. ดาวฤกษ์ สินธุวณิชย์, สมชาย ภูนวล, ปาหนัน กนกวงศ์วัฒน์. การศึกษาดันทุนต่อหน่วยบริการ โรงพยาบาลพระปกเกล้า ปีงบประมาณ 2543. วารสารศูนย์แพทยศาสตร์ศึกษาคลินิกโรงพยาบาลพระปกเกล้า:2544,18:4-19.
4. พรเทพ ศิริวันรังสรรค์, ดุสิต ลิขณะพิชิตกุล และ มล.สมชาย จักรพันธ์. ดันทุนต่อหน่วยงานบริการสุขภาพจิต กรมสุขภาพจิต. กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข, 2543.
5. สุโขทัยธรรมาราช มหาวิทยาลัย. เอกสารประกอบการสอนชุดวิชาเศรษฐศาสตร์การผลิตและการวิจัยเชิงปฏิบัติการ หน่วยที่ 9-15 พิมพ์ครั้งที่ 1 : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช, 2534.
6. วิชาญ เกิดวิชัย. การวิเคราะห์ต้นทุนสำหรับโรงพยาบาลรัฐ:มปท.,2542.
7. วลัยพร พัทธนฤมล, กัญจนา ดิษยาธิคม และวิโรจน์ ตั้งเจริญเสถียร. คู่มือการวิเคราะห์ต้นทุนโรงพยาบาลศูนย์/โรงพยาบาลทั่วไป. ม.ป.ท.:2544.
8. วรเดช ทุมมานนท์. ระบบการบริหารต้นทุนกิจกรรม Activity Based Costing; ABC. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ไอออนิค, 2544.